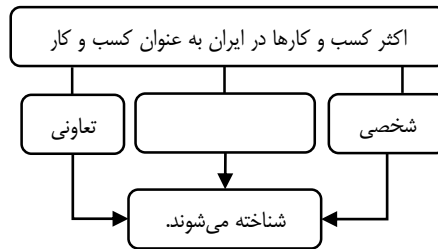

درس ۲: انتخاب نوع کسب و کار

نقشه راه

- به تنهایی دست به اقدام بزند.
- بسیار روشن است که پیش از شکل گیری یک کسب و کار جدید ← کار آفرین به این فکر کند که با فرد دیگری شراکت کند.
- کار جدید را عام المنفعه انجام دهد.

طرح مسئله

- اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید تنها به این سؤال پاسخ بدهیم که مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می شود، کیست؟
- سازمان تولید ← به این سؤال پاسخ می دهد که «تولیدکننده و صاحب اصلی محصول تولیدی چه کسی است؟»
- سازمان تولید ← جایگاه و نقش هر یک از عوامل تولید را تعیین می کند.

- نوع اول ← کسب و کار شخصی
 - نوع دوم ← شراکت
 - نوع سوم ← شرکت
 - نوع چهارم ← تعاونی ها
 - نوع پنجم ← مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه
- انواع کسب و کارها از منظر سازمان تولید

همانطور که گفته شد، اکثر کسب و کارها در ایران کسب و کار شخصی، شرکت سهامی و تعاونی هستند.

- این کسب و کار متعلق به یک شخص است.
- امروزه اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی اند.
- بیش تر این کسب و کارها کوچک مقیاس اند.
- این نوع کسب و کارها در همه نوع فعالیتی، اعم از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند.
- مشاغل خویش فرمایی مانند تعمیرکاران خودرو، لوازم خانگی، بنگاه های معاملات ملکی، خرده فروشان، کشاورزان و... از کسب و کارهای شخصی هستند.
- کسب و کارهای شخصی، حتی در زمینه های تخصصی مانند پزشکی، دندان پزشکی، وکالت و حسابداری فعالیت دارند.

ویژگی های کسب و کارهای شخصی

مزایای کسب و کارهای شخصی	معایب کسب و کارهای شخصی
راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری (تصمیم گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی ها و دعاوی

نوع دوم: شراکت

☞ اگر شما شریک نداشته باشید، کارتان یک کار شخصی است چرا که مسئولیت تمام تصمیمات سخت و دشوار بر عهده شماست و این شماست که مالک درآمد این خدمتید.

- ☞ ویژگی‌های کسب و کار شراکتی
- ① متعلق به دو نفر یا بیشتر است که شریک نامیده می‌شود.
 - ② هر یک از شریک‌ها متناسب با سهمی که در راه‌اندازی کسب و کار داشته‌اند، در نهایت در سود و زیان شریک هستند.
 - ③ درآمد حاصل به نسبت توافقی بین شرکا تقسیم می‌شود.
 - ④ احتمالاً هر یک از شرکا مراقب و دلسوز خواهند بود.

کسب و کارهای شخصی، مشابه بیشتر کسب و کارهای شراکتی کوچک، مانند برخی از مغازه‌ها، رستوران‌ها و پیمانکاران است. اگر کسب و کار شما شخصی باشد و چند کارمند استخدام کنید تا در این کار به شما کمک کنند، باز هم شما کسی را شریک نکرده‌اید و کارتان یک کار شخصی است؛ چرا که

- ۱) مسئولیت تمام تصمیمات مهم، سخت و دشوار با شماست.
- ۲) مالکیت کامل فعالیت و درآمد با شماست.
- ۳) دیگران تنها کارمندان شما هستند و از شما حقوق می‌گیرند.

بیشتر بدانیم

چگونه یک فعالیت شراکتی راه‌اندازی کنیم؟

گام اول ← ثبت اسم، اخذ پروانه‌ها و مجوزها ... (البته گامی اضافه دارد و آن هم نگارش قرارداد شراکت بین افراد است).

گام دوم ← اطلاع پیدا کردن از قوانین و مقررات مربوط به آن فعالیت خاص

گام سوم ← در صورت ثبت رسمی قرارداد، عمل به محتوای آن

نکته: ۱) کسب و کارهای شراکتی همانند کسب و کارهای شخصی بسیار آسان راه‌اندازی می‌شوند.
۲) گام‌های اولیه راه‌اندازی کسب و کارهای شراکتی مشابه کسب و کارهای شخصی است.

- ☞ در قراردادهای شراکت بین افراد باید به این نکات توجه کرد
- ① مشخص کردن محدوده اختیارات و وظایف افراد به طور دقیق
 - ② چگونگی تقسیم سود یا زیان بین شرکا
 - ③ مشخص کردن مرجع حل اختلافات بین شرکا
 - ④ نحوه تصمیم‌گیری در مورد انحلال و تعطیلی فعالیت

- ☞ دلایل اهمیت وجود قرارداد
- ① مشخص کردن حقوق و وظایف شرکا
 - ② ایجاد کردن شرکا در عمل به مفاد قرارداد

مزایا و معایب کسب و کارهای شراکتی

<ul style="list-style-type: none"> • افزایش برخی هزینه‌ها جهت تنظیم قرارداد و مشاوره حقوقی با وکیل • مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی • آزادی عمل محدودتر افراد و تصمیم‌گیری سخت‌تر به دلیل لزوم توافق شرکا 	<ul style="list-style-type: none"> • راه‌اندازی نسبتاً آسان • دسترسی به منابع و سرمایه‌های مالی بزرگ‌تر • تقسیم بار مسئولیت و هم‌افزایی توانایی‌ها
--	---

نوع سوم: شرکت

- شرکت برای رشد بهتر می‌تواند تبلیغ کند، کارمند استخدام کند و یا جذب سرمایه کند.
- شرکت کسب و کاری است که خودش **هویت قانونی** دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد یا انسان رفتار می‌کند.
- شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند، دقیقاً همانند آنچه که انسان‌ها انجام می‌دهند. برای مثال، یک شرکت می‌تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن‌ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.
- شرکت‌ها انواع مختلفی دارند که مهم‌ترین آن‌ها **شرکت‌های سهامی** است.
- دارایی هر شرکت سهامی به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و هر کس با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت‌ها به همان اندازه سهیم است.
- سهام، یک سند مالکیت است و نشان می‌دهد که دارنده آن، بخش از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در سود و زیان آن

ویژگی‌های کسب و کارهای شرکتی

انواع شرکتها از نظر قانون تجارت

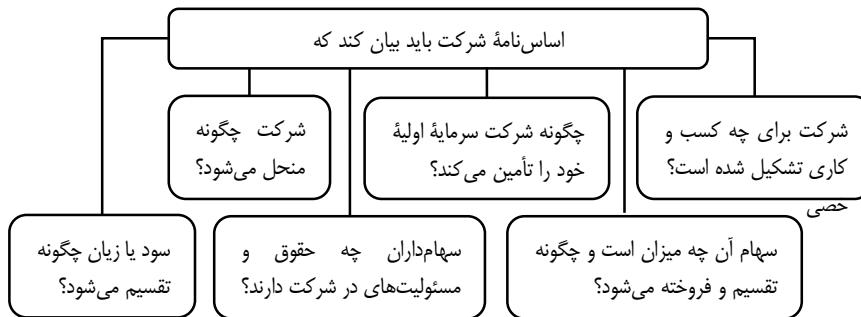
- شرکت سهامی عام
- شرکت سهامی خاص
- شرکتهای تضامنی
- شرکتهای تعاونی
- شرکتهای با مسئولیت محدود

یک شرکت برای توسعه کسب و کار زمانی ایجاد می شود که افقهای بزرگتر، در نظر داشته باشید. به فکر کسب سود بیشتر باشید.

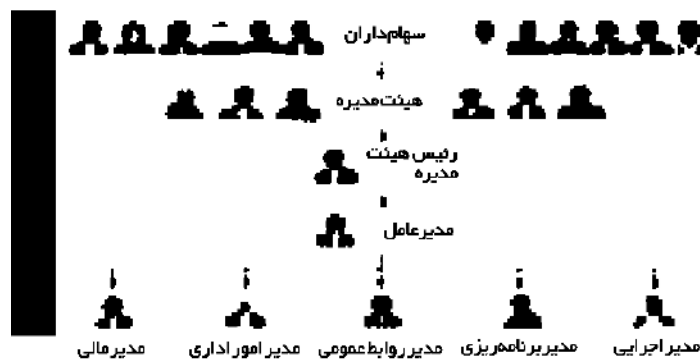
ایجاد یک شرکت

- ایجاد یک شرکت به ویژه **شرکت سهامی**، پرهزینه ترین نوع کسب و کار است؛ زیرا شرکت سهامی از پول دیگران برای راه اندازی کارش استفاده می کند.
- دولت برای شرکتها قوانینی دارد تا به سرمایه گذارای اطمینان بدهد تا فریب نخورند، پذیرش و عمل به چنین قوانینی، زمان بر و پرهزینه است و به مشاوره حقوقی نیاز دارد.
- برای تشکیل شرکت، ممکن است به **وکیل** نیاز داشته باشید تا شما را برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند.

ایجاد یک شرکت

- ساختار و شیوه تصمیم گیری در شرکت سهامی اغلب بدین صورت است که
- ① ابتدا مجمع عمومی (سهامداران) شکل می گیرد.
 - ② مجمع عمومی هیئت مدیره را انتخاب می کند ← هیئت مدیره، رئیس هیئت مدیره را انتخاب می کند ← هیئت مدیره، مدیرعامل را مشخص می کند.
 - ③
 - ④
 - ⑤ مدیرعامل، مدیران اجرایی، برنامه ریزی، روابط عمومی و ... را انتخاب می کند.

مزایا و معایب ایجاد شرکت سهامی	
مزایا	معایب
مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی از طریق (۱) افزایش سهام‌داران (۲) افزایش سرمایه آن‌ها (۳) وام‌های بانکی	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر به دلیل (۱) مقیاس تولید بالا، (۲) امکان سرمایه‌گذاری بیشتر (۳) قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا	افزایش پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالیکت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصص و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
—	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر
—	مالیات بر سود شرکت علاوه بر مالیات بر درآمد

نوع چهارم: تعاونی‌ها

- **تعاونی کسب و کاری** است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود.
- ایجاد تعاونی، با هدف **بهبود وضعیت اقتصادی** اعضا می‌باشد.
- در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از **مزایای فعالیت‌های اقتصادی** با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.
- مثال: تعاونی کشاورزی را عده‌ای از کشاورزان تشکیل می‌دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آن‌ها کمک کند.

ویژگی‌های کسب و کار تعاونی‌ها

- ① تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش **مشابهی** با شرکت‌ها دارند.
- ② نحوه اداره تعاونی‌ها براساس هر نفر، **یک رأی** است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف‌نظر از این که چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهند داشت.
- ③ توزیع سود احتمالی در پایان دوره به **نسبت سرمایه** هر عضو است.

مراحل راه‌اندازی تعاونی‌ها

نوع پنجم: مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

- مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه‌ها، یکی از انواع شرکت‌ها هستند.
- یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است.
- مأموریت و فعالیت مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه اغلب در زمینه‌های انسانی و اجتماعی است؛ مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی
- محدوده عمل این مؤسسات گاهی **محلی** و گاهی **ملی** و حتی **جهانی** است.

ویژگی مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه